

rozdělení země) v nadživotní velikosti. Socha je jen kopií, kterou Krakovu věnovali obyvatelé Drážďan. Tu původní zničili nacisté. Naproti si můžete koupit vstupenky k prohlídce hlavních „atrakcí“. Pokud přijedete v neděli a stihnete to do 31. května, máte vstup zdarma. Vyplatí se to, vstupné do jednotlivých částí je od tří do deseti zlotých. Připravte se ovšem na nával, času je málo. Otevírací doby končí víceméně už ve tři hodiny a v neděli – v silně katolickém Polsku – začínají až po dvanácté.

Vzhledem k rapidně stoupajícímu počtu návštěvníků úřady zavedly denní limity pro vstup. Chcete-li se vyhnout dlouhým frontám či riskovat, že na vás nezbude místo, rezervujte si v pokladně lístek (tel. 422 16 97).

Jakmile vstoupíte do areálu, po levé straně máte krakovskou katedrálu, kde byli polští králové korunováni a posléze pohřbíváni. Arcibiskupem tu nebyl nikdo jiný než Jan Pavel II. Katedrála je přeplněna nádhernými kaplemi, hrobkami a sarkofágy. Podle středověké tradice musel sarkofág směřovat k oltáři. Hrobky jsou vyzdobeny alegorickými obrázky zvířat. Psi například představují věrnost a lvi sílu a moc. Krásou vyniká Zikmundova kaple, o níž se mluví jako o nejobdivuhod-

nějším renesančním díle na sever od Alp. Kuriozitou je velmi cenný sarkofág královny Jadwidy, který je umístěn ve špatném směru. Jak šly věky, střídali se panovníci a králové a královny zaplňovali zdejší hrobky (je jich tu na sto), měnily se i slohy. Je poučné sledovat tuto směsicí architektury.

Za katedrálou stojí hlavní palác, v jehož 71 komnatách se skrývá sbírka obrazů a nábytku, 136 vlámských goblénů propůjčených královskou rodinou a řada osmi goblénů z Arrasu zobrazující Archu Noemovu. Wawel lze s nadsázkou nazvat hradozámkem. Jeho architektura je konglomerátem všech možných stylů. Ještě v 16. století zažíval hrad rozkvět, pak začal postupně upadat. Mohutná renovace přišla až po druhé světové válce. V pokladnici a zbrojnici si tu nejvíce považují královského korunovačního meče ze 13. století jménem Szczerbiec. Za pozornost stojí i několik pověstných okřídlených husarských brnění.

K Wawelu se vztahuje ještě jedna zajímavost, o níž se tady ale spíš jen šeptá. Váže se překvapivě k východním náboženstvím a termínu čakra, tedy bodu vyzařujícímu energii či centru vědomí, který lze nalézt prý v každé živé bytosti. Vyznačíte těchto směrů tvrdí, že na lidském těle lze najít sedm čakrických bodů stejně jako na Zemi. A jeden z těchto sedmi bodů má ležet v severozápadním rohu wawelského nádvoří. Správe Wawelu došla trpělivost a dokonce byla dána na ono místo cedule, která celou čakru označovala za nesmysl. Tabulka zmizela, nezůstali však lidé, kteří čakře věří a chtějí na nádvoří nasát energii. Mimochodem, průvodci po Wawelu nesmějí o čakře mluvit.

Probouzející se židovská čtvrť

Staré šedivé domy, kde jako by z popela tu a tam vyrůstají barevné vývěsní štíty, čisté výlohy, kavárna. Ale jen někde a pořád málo. Pověstnou tichá, omšelá čtvrť Kazi-

Jedna z budov v objektu hradu Wawel

mierz nedaleko centra je smutnou vzpomínkou na kdysi živou část Krakova. Až do příchodu německé okupační armády v roce 1939 tu pět set let žili, obchodovali, studovali Židé. Stačilo pár let, aby tu zůstaly ruiny a jedno z největších evropských židovských center se stalo městem duchů.

21. března 1941 vstoupily do Kazimierzu jednotky SS a tisíce obyvatel (celou židovskou populaci Krakova) nahaly přes most do pouhých 329 domů v Podgórze na protilehlém břehu Visly. Přes noc tu vyrostlo ghetto, zbytky jehož zdi jsou dodnes patrné na bývalém školním hřišti. Odtud už nebylo úniku a cesta těch, kteří přežili, vedla jen 75 kilometrů. Do Osvětimi. Tyto události zobrazil režisér Steven Spielberg ve filmu Schindlerův seznam. V Podgórze ostatně továrna Oskara Schindlera, Němce, který zachránil před smrtí více než tisíc Židů, dodnes stojí v ul. Lipowa 4.

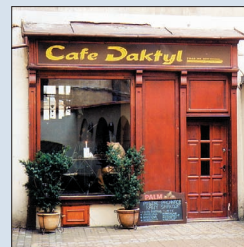
Přesto se v Kazimierzu za několik posledních let věci daly do pohybu. Vznikla informační stezka, otevřely se židovské restaurace i hotely, zdejších pár barů plní den co den studenti a mladí umělci. Na okraji čtvrti vyrůstá velká moderní knihovna, je tu několik velmi dobře zásobených knihkupectví. Trošku odvázně se občas dočtete o vznikajícím krakovském Montmartru.

Novým centrem čtvrti je ul. Szeroka, místo bývalého židovského blešího trhu. Neměli byste vynechat Izákovu synagogu (ul. Kupa 18). Dům →

Kam na jídlo

Dobře se v Krakově najíst není opravdu žádný problém. V samotném centru najdete desítky hospod a restaurací. Pokud netoužíte zrovna po polské kuchyni, můžete si vybrat z velké škály cizích kuchyní (pizzerie, suši bary, indická, ale i brazilská či korejská jídla).

Máte-li chuť na něco ostřejšího, dobrým tipem může být mexická restaurace Casa Susana přímo na hlavním náměstí Rynek Główny 19. Sejdete pár schodů a ocitnete se v kamenném sklepě, kde je každá místnost zařízena jinak. K mimořádně velkým a dobrým porcím jídla, která vaří rozená Mexičanka Susana Osorio, hraje latinskoamerická hudba, občas reprodukováná, občas živá. Předkrmy 9–16 zł, polévky 8–10 zł, hlavní jídla 17–35 zł.

Cafe Daktyl

Dobrou kávu si lze dát v sympatickém Cafe Daktyl v průchodu domu L7 na Rynek Główny. Velká nabídka káv a čajů za 5–10 zł. Židovské jídlo nabízí především ulice Szeroka ve čtvrti Kazimierz. Ať navštívíte restauraci Alef nebo Ariel, dýchne na vás atmosféra předválečného židovského světa.

Snímky: Adéla Poláková

Mariánský kostel